

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska (spr.)

Sędziowie SSO Leszek Matuszewski

SSO Jarosław Ochocki

Protokolant st. prot. sąd. Barbara Janiszewska-Górka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Arkadiusza Dzikowskiego

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2018r.

sprawy **M. W.** oskarżonego z art. 174 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu

z dnia 29 maja 2018r. sygn. akt II K 345/17

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2, ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu karę grzywny podwyższa do 200 (dwieście) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydzieści złotych).
2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.
3. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł i wymierza mu opłatę za obie instancje w kwocie 780 zł.

Jarosław Ochocki Ewa Taberska Leszek Matuszewski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wągrowcu wyrokiem z dnia 29 maja 2018 r. sygn. akt II K 345/17 uznał oskarżonego M. W. za winnego tego, że w dniu 19 kwietnia 2016 r. w K. kierując (...) nr rej. (...) załadowanym drewnianymi belkami więźby dachowej bez należytego zabezpieczenia, wskutek umyślnego naruszenia reguł szczególnej ostrożności podczas zbliżania się i przejazdu przez przejazd drogowo – kolejowy, spowodził nieumyślnie bezpośrednio niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym, zagrażającej życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach, w ten sposób, że wjechał wbrew zakazowi wjazdu samochodów ciężarowych z drogi wojewódzkiej nr (...) w ul. (...) prowadzącą do oznakowanego (strzeżonego) przejazdu drogowo - kolejowego, a następnie wjechał na ten przejazd wbrew nadawanym przez sygnalizator sygnałom akustycznym oraz świetlnym zakazującym przejazdu i nie opuścił go po opuszczeniu rogatek kolejowych, doprowadzając do zderzenia z przewożącym czterdziestu pasażerów pociągiem osobowym (szynobusem) relacji W. – P. i uszkodzeń obu pojazdów, gdzie łączna wartość szkód jest znaczna, co bezpośrednio naraziło pociąg na utratę kontaktu koła wózka jezdnego z szyną toru kolejowego, a pasażerów na kontakt z ładunkiem samochodu ciężarowego i uszkodzonymi elementami wewnętrznymi pociągu oraz niekontrolowane przemieszczanie

się w obrębie pociągu poruszającego się z prędkością początkową 106,75 km/h do prędkości zderzeniowej ok. 66 km/h – to jest popełnienia przestępstwa z art. 174 § 2 k.k. i za to:

- **na podstawie art. 174 § 2 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 §1 i §2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby, zobowiązując oskarżonego na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. do informowania kuratora o przebiegu okresu próby;**
- na podstawie art. 71 § 1 k.k. i art. 33 §1 i § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w ilości 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;
- na podstawie art. 42 § 1 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat, zobowiązując go na podstawie art. 43 § 3 k.k. do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych;
- na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet zakazu orzeczonego w pkt 3 wyroku zalicza okres zatrzymania prawa jazdy oskarżonego od 19.04.2016 r. do 19.10.2016 r. w zakresie stwierdzonych w tym dokumencie uprawnień oraz orzekł o kosztach sądowych obciążając nimi oskarżonego.

Apelacje od powyższego wyroku, w części dotyczącej orzeczenia o karze złożyli:

- obrońca oskarżonego - K. 797 – 795 – wraz z dokumentami załączonymi do apelacji na okoliczność aktualnej sytuacji oskarżonego i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych tylko na kategorię C
- prokurator – K. 781 – 783 – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie wysokości kary grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych każda po 30 złotych

Na apelację prokuratora odpowiedź złożył obrońca oskarżonego – K. 819.

Sąd Okręgowy zważył , co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna.

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy podnosi, iż skarżący nie kwestionowali poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych i zastosowanej do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikacji prawnej.

Także Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok (brak przesłanek z art. 439 k.p.k.) i dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutów obu apelacji, to jest rażącej niewspółmierności kary.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, iż o rażącej niewspółmierności kary można mówić wtedy, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy jest w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 1985 roku, V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Z sytuacją rażącej niewspółmierności kary mamy do czynienia także wtedy, gdy rozmiar represji w rozpoznawanej sprawie jest w sposób oczywisty nieproporcjonalny w stosunku do dolegliwości wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. Przy czym nie chodzi o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSPriP 1995/6/18).

Zgodnie zaś z art. 53 § 1 k.k. sąd orzekający wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy oraz oceniając wymiar i rodzaj orzeczonej względem oskarżonego kary grzywny oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, pod kątem przywołanych powyżej reguł, Sąd Odwoławczy podnosi, iż wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego, orzeczony zakaz, obejmujący wszystkie kategorie pojazdów mechanicznych przez Sąd Rejonowy wobec oskarżonego jest współmierny tak do stopnia jego zawinienia, jak i okoliczności sprawy, a przede wszystkim nie nosi cech rażącej niewspółmierności.

Natomiast rację ma prokurator, iż wymierzona oskarżonemu kara grzywny spełnia kryteria rażącej łagodności.

Istotę wymierzenia oskarżonemu środka karnego w punkcie 3 zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy zawarł w pełni uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Słusznie Sąd Rejonowy zauważa, że w zakres orzeczonego zakazu w pierwszej kolejności powinno wchodzić uprawnienie do prowadzenia pojazdu tego rodzaju, którym sprawca dopuścił się przestępstwa (por. wyrok z dnia 10 stycznia 2007 r. III KK 437/06 - OSNKW 2007, z. 3, poz. 29). Oskarżony jednak nie dostrzegł niebezpieczeństwa płynącego z zachowania rażąco i w stopniu oczywistym odbiegającego od normy, przedkładając doraźny interes nad bezpieczeństwo powszechne, zatem zagrożenie jakie stwarza on w komunikacji nie może ograniczać się tylko do pewnej kategorii pojazdów mechanicznych, gdyż nie sposób zakładać, nawet jeżeli oskarżony do czasu rozpoznania wniesionych apelacji korzystał bezkolizyjnie z prawa jazdy, że w przyszłości, w innych sferach życia, poruszając się pojazdami mechanicznymi innej kategorii, oskarżony zasad tych nie będzie lekcewał.

Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że zarówno taki wymiar – 5 – lat jak i zakres środka karnego spełnią założone cele, w tym przede wszystkim zapobiegawcze, które muszą ustąpić niedogodności w sferze życia zawodowego czy nawet osobistego oskarżonego, które nieuchronnie związane są z orzeczonym zakazem.

Czyn oskarżonego bowiem, zdaniem Sądu Okręgowego, nie sprowadził się jedynie do wyczerpania znamion przestępstwa z art. 177 § 1 kk, gdzie można by ewentualnie zastosować wskazywaną przez obrońcę w apelacji tendencję, iż przy wymierzaniu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, zasadą jest by sprawcę ukarać tylko w zakresie tej kategorii pojazdów mechanicznych, którym dopuszczono się przestępstwa. Oskarżony sprowadził bowiem nieумыślnie bezpośrednie niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym, умыślnie naruszając reguły szczególnej ostrożności podczas zbliżania się i przejazdu przez przejazd drogowo – kolejowy, czym dowiódł, iż zagraża w sposób znaczny bezpieczeństwu w szeroko rozumianej komunikacji.

Jak to słusznie także zauważył Sąd Rejonowy "rodzaj, waga i stopień naruszonych przez oskarżonego reguł bezpieczeństwa był znaczny i nieadekwatnie wysoki do nieskomplikowanej sytuacji drogowej i do doświadczenia zawodowego oskarżonego. Wskazuje to na rutynowe i skrajnie nieodpowiedzialne podejście do obowiązków uczestnika ruchu drogowego. Skoro oskarżony w prostej, niezbyt dynamicznej sytuacji drogowej (niewymagającej gwałtownych manewrów czy szybkich reakcji), popełnia tak kardynalne błędy, to uzasadniony jest wniosek o dużym zagrożeniu dla bezpieczeństwa komunikacyjnego, jaki należy powiązać z powrotem oskarżonego do ruchu drogowego. Oskarżony zbagatelizował wiele czynników, nie podjął też żadnej reakcji, by odwrócić stan zagrożenia, co było możliwe bez nadmiernego wysiłku fizycznego czy intelektualnego (miał wystarczająco długi czas, by opuścić przejazd, nakłaniał go do tego czekający po drugiej stronie przejazdu odbiorca dostrzegając niebezpieczeństwo)".

Oskarżony zatem musi zostać wyeliminowany z kierowania wszelkimi pojazdami mechanicznymi, gdyż w przeciwnym razie zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego byłby rażąco łagodny.

Oświadczenie oskarżonego na rozprawie odwoławczej o podjęciu pracy zarobkowej związanej z dojazdem do miejsca pracy oraz dołączone przez obrońcę do apelacji dokumenty na okoliczność aktualnej sytuacji rodzinnej oskarżonego, nie dały podstaw Sądowi Okręgowemu do zmiany decyzji Sądu Rejonowego. W okresie zakazu oskarżony musi zatem dostosować do tak orzeczonego środka karnego swoje życie zawodowe i prywatne. Ten element kary bowiem, jakim jest środek karny z punktu 3 wraz z karą grzywny, to jedyne dolegliwości dla oskarżonego związane z karą. Szkodliwość społeczna bowiem czynu oskarżonego jest znaczna i orzeczone kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nosiła by cechy kary rażąco łagodnej, gdyby nie wymierzony środek karny i grzywna. Kara grzywny wymierzona przez Sąd Rejonowy ponadto posiadała już cechy rażącej łagodności wskazanej w apelacji prokuratora, co stało się podstawą do jej zmiany zarówno w zakresie ilości stawek dziennych - 200 jak i wysokości tych stawek – po 30 złotych każda. Tak ukształtowana kara grzywny dopiero będzie adekwatna zarówno do szkodliwości społecznej czynu oskarżonego jak również nie przekroczy jego możliwości finansowych, a w razie gdyby oskarżony miał przejściowe problemy z jej uiszczeniem, to może złożyć wniosek o rozłożenie grzywny na raty art. 49 i art. 50 kodeksu karnego wykonawczego.

Jeżeli natomiast oskarżony będzie nadal przestrzegał porządku prawnego, a wymierzony w punkcie 3 środek karny będzie w stosunku do niego wykonywany przynajmniej przez rok, to zgodnie z treścią art. 84 § 1 kk oskarżony może po upływie połowy okresu, na który ten środek orzeczono, zwrócić się do Sądu Rejonowego z wnioskiem o uznanie tego środka za wykonany.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2, ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu karę grzywny podwyższył do 200 (dwieście) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydzieści) złotych.

W pozostałym zakresie, nie znajdując podstaw do dalszej ingerencji w zaskarżone orzeczenie, Sąd Odwoławczy wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 10 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych - tekst jednolity Dz. U nr 49 poz. 223 z 1983r. z póź. zmianami.

Jarosław Ochocki Ewa Taberska Leszek Matuszewski